

4) управлінські процедури, а саме те як громадяни оцінюють управлінські рішення прийняті керівниками поліції будь-якого рівня з огляду на їх доцільність, виваженість, вмотивованість;

5) напрям взаємодії поліції з іншими правоохоронними органами та безпосередньо з самими громадянами.

Звичайно, вищенаведений перелік не претендує на вичерпність щодо безпосередньої оцінки процесів, які мають місце в органах поліції, проте може стати певним орієнтиром для проведення оцінки рівня довіри населення до поліції.

Одержано 17.04.2018

УДК 342.95

Олена Юрїївна ЦЕБИНОГА,

курсант групи Ф1-302 ХНУВС

Науковий керівник: доцент кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Резанов С. А.

ДИСКРЕЦІЙНІ ПОВНОВАЖЕННЯ, ЯК КОРУПЦІЙНИЙ РИЗИК В ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Протидія злочинності, охорона прав і свобод людини, а також суспільства та держави – є основними завданнями нашої держави, виконання яких, покладено на центральний орган виконавчої влади – Національну поліцію України (далі НП України). Для успішного виконання завдань, що покладені на НП України, вона наділена певними правами та обов'язками. Зокрема, для ухвалення оптимального, повного рішення у справі та для забезпечення досягнення істини, органи НП України у своїй діяльності можуть користуватися дискреційними повноваженнями.

Загалом, під дискреційними повноваженнями слід розуміти певну сукупність прав та обов'язків державних органів (в даному випадку органів НП України) їх посадових осіб, що надають можливість на власний розсуд визначити зміст рішення та обрати на власний розсуд один з варіантів дій.

Визначити коло дискреційних повноважень досить важко, оскільки усі стадії правозастосовного процесу тісно з ними пов'язані. Зважаючи на те, що застосування дискреційних повноважень передбачає певну свободу вибору, то з певністю можна сказати, що застосування таких повноважень тісно пов'язане з можливістю застосування адміністративного розсуду.

Зокрема, проаналізувавши практику застосування органами НП України норм адміністративного законодавства, можна виділи наступні поліцейські заходи в яких присутні дискреційні повноваження: перевірка документів особи, можливість здійснювати поверхневу огляд та перевірку, зупинення транспортного засобу, поліцейське піклування, застосування спеціальних засобів та заходів фізичного впливу. Практика застосування інших заходів адміністративного примусу свідчить, що працівники поліції не завжди дотримуються вимог, яким має відповідати здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення. Це може розглядатися, як корупційний ризик в діяльності органів поліції.

Зокрема, згідно роз'яснення Міністерства Юстиції України наявність дискреційних повноважень належить до корупційних ризиків, але законодавчого закріплення поняття «корупційного ризику» на цей час не здійснено.

Отже, наявність дискреційних повноважень у працівників НП України є необхідною мірою для ефективного забезпечення прав та свобод людини і громадянина, але з наданням можливості поліцейському за різних життєвих обставин діяти на власний розсуд у рамках закону. Із іншого боку – це створює можливість для існування корупційних ризиків. Тому ця проблема потребує негайного законодавчого вирішення.

Одержано 17.04.2018

УДК 342.9

Ольга Андріївна БАРАНОВА,

слухач магістратури групи Ф3-101м ХНУВС

Науковий керівник: професор кафедри адміністративної діяльності поліції

факультету № 3 ХНУВС доктор юридичних наук, професор Джафарова О. В.

ОРГАНИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ЯК СУБ'ЄКТ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Провідне місце у сфері публічного адміністрування відводиться системі суб'єктів запобігання корупції в Україні, оскільки від їх діяльності залежить дієвість системи інструментів, які дадуть змогу ефективно виявляти та розслідувати корупційні правопорушення, що у свою чергу сприятиме розвитку демократії в нашій державі, дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Аналіз Закону України «Про Національну поліцію» надає можливість наголосити на тому, що Національна поліція протидіє зовнішнім та внутрішнім корупційним проявам, зокрема:

1) наповнює та підтримує в актуальному стані бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України, стосовно зареєстрованих кримінальних та адміністративних корупційних правопорушень, осіб, які їх учинили, та результатів розгляду цих правопорушень у судах (п. 9 ч. 1 ст. 26);

2) повноваження члена поліцейської комісії припиняються у разі застосування до члена поліцейської комісії заходів адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією (п. 9 ч. 8 ст. 51);

3) особа, яка бажає взяти участь у конкурсі на посаду поліцейського, подає у визначеному порядку до поліцейської комісії серед основних документів письмову заяву про участь у конкурсі, у якій також зазначається про надання особою згоди на проведення спеціальної перевірки відповідно до Закону України «Про запобігання корупції» і на

обробку персональних даних відповідно до Закону України «Про захист персональних даних», декларацію, визначену Законом України «Про запобігання корупції» (ч. 1 ст. 54);

4) на поліцейських поширюються обмеження, визначені Законами України «Про запобігання корупції», «Про Національну поліцію» та іншими законами України, в частині того, що не може бути поліцейською особою, до якої були застосовані заходи адміністративної відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією (ст. 61);

5) поліцейський звільняється зі служби в поліції, а служба в поліції припиняється у разі набрання законної сили рішенням суду щодо притягнення до відповідальності за вчинення адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією, або кримінального правопорушення (п. 10, ч. 1 ст. 77).

В той же час, звернення до постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Національну поліцію» дає можливість констатувати, що Національна поліція з метою організації своєї діяльності забезпечує в межах повноважень, передбачених законом, здійснення заходів щодо запобігання корупції, порушень законності, службової дисципліни і контроль за їх реалізацією в центральному органі управління Національної поліції, територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління.

Отже, Національна поліція, як спеціально уповноважений суб'єкт протидії корупції, спрямовує свої зусилля на протидію цьому явищу як внутрішньо організаційній діяльності центрального органу управління Національної поліції, територіальних органах, на підприємствах, в установах та організаціях, що належать до сфери її управління, так і за межами, з метою забезпечення охорони прав і свобод людини.

Одержано 17.04.2018

УДК 342.9

Уляна Олегівна ЗАСЦЬ,

слухач магістратури групи Ф1-101м ХНУВС

Науковий керівник: професор кафедри адміністративної діяльності поліції факультету № 3 ХНУВС кандидат юридичних наук, доцент Казанчук І. Д.

ДОВІРА НАСЕЛЕННЯ ДО ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ – ОСНОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ПРАВООХОРОННОЇ ФУНКЦІЇ ДЕРЖАВИ

Відповідно до Закону України «Про Національну поліцію» діяльність поліції здійснюється у тісній взаємодії з населенням, територіальними громадами і громадськими об'єднаннями на засадах партнерства. При цьому рівень довіри населення до поліції є основним критерієм оцінки ефективності поліцейської діяльності. Отже, такі соціальні категорії як «партнерство» і «довіра» є визначальними складовими успішного виконання поліцією правоохоронної функції держави. Довіра – це найвища цінність будь-якого суспільства, і вона ґрунтується на впевненості в прозорості і підзвітності дій поліції. Чим вищий рівень довіри, тим ефективніше проявляються всі аспекти взаємодії, і громадськість скоріше буде йти на співпрацю та повідомляти про правопорушення, у свою чергу поліція – своєчасно інформувати про вжиті заходи. Зазначимо, що рівень довіри населення до органів охорони правопорядку з 2013 по 2015 роки сягав лише 13–15 %. А вже у 2017 році цей показник, за даними Інституту соціології Національної академії наук України, склав 46 %. За таких умов, виправдовуючи соціальне призначення поліції як сервісної служби європейського зразка, поліцейський має орієнтуватися на реалізацію стратегії Community Policing – «партнерство заради спокою».

Але щоб такий інститут як «довіра» мав реальне втілення сучасній українській поліції слід активно запроваджувати перевірений часом вітчизняний досвід участі громадськості в правоохоронній діяльності, та обов'язково враховувати провідний досвід діяльності поліцейських структур європейських країн. Так, у ряді країн Євросоюзу діє громадська організація «Зупини злочинця», яка допомагає поліції у забезпеченні публічної безпеки і порядку, проведенні превентивної, виховної, консультативної роботи. В Японії на кожній поліцейській дільниці функціонують відділення Асоціації запобігання злочинності, членом якої можуть стати не тільки пересічні громадяни, а й об'єднання осіб за професіями, представники котрих частіше за інших стають жертвами злочинних посягань (водії громадського транспорту, працівники банківської сфери, торговельних мереж). Впровадження таких заходів і в Україні, на наш погляд, позитивно вплине на загальний рівень забезпечення належного стану правопорядку в країні. Використовуючи міжнародні програми та досвід діяльності поліції Німеччини, Великобританії і Польщі вважаємо за необхідне запровадження в Україні таких нових соціально-правових проектів, як: «Поради патрульного поліцейського», «Електронний лист допомоги Вашого Дільничного», «Електронний документ», тощо. Так, наприклад, у межах проекту «Електронний лист допомоги Вашого Дільничного» на спеціальній веб-сторінці має бути розміщено бланки для заповнення особами, які постраждали від дрібних крадіжок, насильства в сім'ї, бійок без тяжких тілесних пошкоджень, стали свідками правопорушення. Загалом такі проекти спрямовані на послідовне нарощування зусиль у забезпеченні захисту прав і законних інтересів громадян, покращення взаємодії з громадськістю, відновлення довіри суспільства до правоохоронців.

Окрім вказаного, в умовах сучасності важливим є пошук нових підходів до системи оцінювання поліцейської діяльності. Основою цієї системи повинен стати показник «розкриття» справ за конкретним складом злочину для органів досудового розслідування, а також кількість адміністративних протоколів за певними статтями для інших служб поліції. На нашу думку для нової системи оцінки ефективності роботи поліції необхідно надавати якісну оцінку комісіями, що залежно від підрозділу повинні складатися з представників поліції, адвокатури, колишніх працівників правоохоронних органів тощо. Слід розвивати і нові форми співпраці, зокрема, шляхом використання поліцією новітніх інформаційно-комунікаційних технологій з метою впливу та формування думки населення. Головне, щоб в процесі впровадження таких новацій у роботі української поліції був високий ступень готовності кожного поліцейського до реорганізації власної діяльності, розуміння необхідності зміцнювати партнерську взаємодію громадськістю задля підвищення іміджу поліції. І